

Nr 17.

Ankom till riksdagens kansli den 3 maj 1918 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående krigstidsunderstöd åt präster i nyreglerade pastorat samt åt vissa extra ordinarie präster och innehavare av prästerliga emeritilöner.

I en till riksdagen den 22 mars 1918 avlåten proposition, nr 286, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels antaga propositionen bilagt förslag till lag angående krigstidsunderstöd åt präster i nyreglerade pastorat samt åt vissa extra ordinarie präster och innehavare av prästerliga emeritilöner;

dels ock för krigstidstilläggs och krigstidshjälps utgående till ifrågasvarande präster för ecklesiastikåren 1917—1918 och 1918—1919 godkänna de allmänna grunder, som för sådant understöd av departementschefen i statsrådsprotokollet förordats.

Denna proposition har för förberedande behandling överlämnats till första särskilda utskottet.

Det av Kungl. Maj:t framlagda lagförslaget är av följande lydelse:

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 11 saml. 1 avd. 8 häft. (Nr 17—18.) 1

Förslag till

Lag

angående krigstidsunderstöd åt präster i nyreglerade pastorat samt åt vissa extra ordinarie präster och innehavare av prästerliga emeritilöner.

1 §.

Till kyrkoherdar och komministrar, för vilka löne reglering enligt lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 december 1910 trätt i tillämpning, samt till extra ordinarie präster, med avseende å vilkas löneförmåner föreskrifterna i 12, 13 och 14 §§ samt 25 § första stycket samma lag skola lända till efter rättelse, må jämlikt av riksdag och kyrkomöte beslutade grunder samt enligt av Konungen utfärdade närmare bestämmelser utgå krigstidstillägg och krigstidshjälp för ecklesiastikären 1917—1918 och 1918—1919.

2 §.

För tiden efter ecklesiastikåret 1918—1919 må, där Konungen i enlighet med grunder, som av riksdagen beslutas, förordnar om tilldelande av krigstidstillägg och krigstidshjälp eller annat därmed jämförlikt understöd åt befattningshavare i statens tjänst, i den mån hinder ej möter av vad i 5 § denna lag sägs, jämlikt av riksdagen beslutade grunder och enligt av Konungen utfärdade närmare bestämmelser krigstidsunderstöd, efter ecklesiastikår räknat, utgå till de i 1 § omförmälda präster.

3 §.

Innehavare av prästerlig emeritilön äger jämlikt, för ecklesiastikåret 1918—1919, av riksdag och kyrkomöte och för tiden därefter av riksdagen fattade beslut samt enligt de närmare bestämmelser, Konungen meddelar, uppbära krigstidstillägg; skolande i fråga om sådant krigstidstillägg de grunder, som äro eller varda fastställda för krigstidstillägg eller annat dylikt understöd åt f. d. befattningshavare i statens tjänst, äga motsvarande tillämpning.

4 §.

Krigstidsunderstöd åt kyrkoherde och komminister samt sådan adjunkt, varom i 14 § 3 mom. lagen om reglering av prästerskapets avlöning förmäles, skall, fränsett ecklesiastikåret 1917—1918, för varje pastorat, såvitt

angår dess prästerskap, bestridas, i den mån sådant erfordras, medelst församlingsavgifter och övriga till prästerskapet anslagna avlöningstillgångar, på sätt och i den ordning 11 § första mom. samt 19 och 20 §§ samma lag stadga. Har för bestridande av, jämte avlöning, krigstidsunderstöd åt nu nämnda präster såsom församlingsavgifter inom pastoratet utdebiterats sammanlagt större belopp än som motsvarar sex öre för varje helt eller påbörjat tiotal kronor av pastoratets hela inkomstbelopp, skall ersättning av kyrkofondens medel beredas pastoratet för det överskjutande beloppet.

Krigstidsunderstöd åt de i första stycket av denna paragraf avsedda präster, såvitt angår ecklesiastikåret 1917—1918, ävensom dylikt understöd åt annan extra ordinarie präst än i nämnda stycke avses samt åt innehavare av prästerlig emeritilön gäldas ur kyrkofonden.

5 §.

Kyrkofonden må ej för något år i vidsträcktare mån tagas i anspråk för gäldande av krigstidsunderstöd, som i denna lag avses, än som motsvarar fondens återstående överskott för närmast föregående kalenderår, sedan samtliga fonden eljest åliggande utgifter blivit bestridda.

6 §.

De närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpningen av denna lag, meddelas av Konungen.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift från trycket utkommit i svensk författningssamling.

Enligt de i det propositionen bilagda utdraget av statsrådsprotokollet förordade grunderna för ifrågavarande krigstidsunderstöds utgående skulle krigstidstillägg och krigstidshjälp utgå till prästerskapet i pastorat, beträffande vilka lönereglerna på grund av lagen den 9 december 1910 trätt i tillämpning, till det extra ordinarie prästerskapet, som avlönades i enlighet med de nya avlöningsbestämmelserna, samt till innehavare av prästerliga emeritilöner.

För ecklesiastikåret 1917—1918 skulle krigstidstillägg och krigstidshjälp utgå i huvudsaklig enlighet med de grunder, som angivits i den av Kungl. Maj:t med stöd av 1917 års riksdags beslut i ämnet den 29 maj 1917 givna kungörelsen angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917 åt befattningshavare i statens tjänst. Enligt dessa grunder utgick

krigstidstillägget med 15 % å kontanta löneförmåner, dock högst med 800 kronor för år, varjämte krigstidstillägg fick tillkomma befattningshavare med högst så stort belopp, att hans sammanlagda inkomst i statens tjänst icke översteg 9,800 kronor. Krigstidshjälpen utgick dels för befattningshavares hustru, om han vid årets ingång var gift, och dels för barn under 15 års ålder, vilka han vid samma tidpunkt underhöll, under villkor att han icke hade att erlægga inkomst- och förmögenhetsskatt för högre belopp än 3,000 kronor. Beloppen voro bestämda sålunda, att befattningshavare, som erlade dylik skatt för högst 1,000 kronor, erhöll för hustru 100 kronor och för varje barn till och med fem 50 kronor, befattningshavare, som erlade skatt för ett belopp från 1,000 till och med 2,000 kronor, erhöll för hustru 80 kronor och för varje barn till och med fem 40 kronor samt befattningshavare, som erlade skatt för belopp från 2,000 till och med 3,000 kronor, erhöll för hustru 60 kronor och för varje barn till och med fem 30 kronor. Därjämte stadgades, att sammanlagda beloppet av en befattningshavares krigstidstillägg och krigstidshjälp under året icke fick överstiga 800 kronor.

Innehavare av prästerliga emeritilöner skulle för ecklesiastikåret 1917—1918 icke äga uppbära något krigstidsunderstöd, enär de, därest de varit f. d. befattningshavare i statens tjänst, icke skulle erhållit någon krigstidshjälp enligt för år 1917 gällande bestämmelser. Till f. d. befattningshavare utgick nämligen för nämnda år krigstidshjälp endast därest sammanlagda beloppet av krigstidshjälpen och pensions- eller understödsförmåner icke översteg 1,500 kronor och de prästerliga emeritilöner, vilka nu utgå, äro fastställda till 1,500 kronor.

För ecklesiastikåret 1918—1919 skulle krigstidstillägg utgå i ungefärlig överensstämmelse med de grunder, som av riksdagen fastställts för motsvarande krigstidsunderstöds utgående till befattningshavare i statens tjänst under år 1918, dock med den skillnad, att grundbeloppet skulle utgå med 200 kronor i stället för 365 kronor och det procentuella krigstidstillägget med 30 % i stället för med $33\frac{1}{3}$ %, varjämte maximum skulle utgöra 1,700 kronor. Prästerskapet skulle sålunda erhålla något lägre krigstidstillägg än statens befattningshavare. Krigstidshjälpen skulle utgå enligt liknande grunder som för ecklesiastikåret 1917—1918 med 50 % förhöjning i beloppen jämte utsträckning till löntagare med högst 4,000 kronors taxerad inkomst.

Till innehavare av emeritilöner skulle för ecklesiastikåret 1918—1919 krigstidstillägg utgå enligt samma grunder som till f. d. befattningshavare i statens tjänst för år 1918, nämligen med 200 kronor samt en tredjedel av pensionens (emeritilönens) belopp, dock högst med 700 kronor.

Till stöd för förslaget har av föredragande departementschefen enligt det propositionen bilagda utdraget av statsrådsprotokollet anförts, bland annat, följande:

• Den stegring i levnadskostnaderna, som någon tid efter krigets utbrott tog sin början och sedermera fortgått regelbundet och med ökad intensitet, har under det sistförflutna året nått sådana mått, att enligt min mening en nödvändighet föreligger för statsmakterna att träda hjälpande emellan för lindring i de svårigheter, som träffat särskilt dem bland statskyrkans präster, vilka, i likhet med statstjänarna, äro hänvisade att huvudsakligen leva på till kontanta belopp fixerade löner.

Med avseende på verkningarna av den allmänna prisfördyringen under kriget torde det vara tillräckligt att erinra, hurusom chefen för finansdepartementet enligt det vid propositionen nr 10 till innevarande års riksdag angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst fogade utdrag av statsrådsprotokollet den 18 januari 1918 anført, att den under kriget uppkomna höjning i levnadskostnaderna, som vid oförändrad levnadsstandard drabbar ett normalhushåll om man, hustru och två barn, på grund av uppgifter från 44 städer och stadsliknande samhällen av socialstyrelsen i december 1916 beräknats till i runt tal 40 procent och i slutet av november 1917 till minst 72 procent, och departementschefen tillägger, att man utan fara för överdrift torde kunna taga för givet, att den av kriget förorsakade stegringen i levnadskostnaderna dåmera kunde för ett dylikt normalhushåll, under förutsättning av oförändrad levnadsstandard, beräknas till minst 75 procent. Det är allom bekant, att under den del av år 1918, som sedermera gått till ända, den allmänna höjningen av prisen på livsförnödenheter fortgått i stegrat mått, och med säkerhet kan man förutse, att höjdpunkten ännu icke är uppnådd.

Om med hänsyn till innebörden av nyssnämnda beräkningar allt tvivel torde vara uteslutet därom, att ett verkligt behov av krigstidsunderstöd måste föreligga för nu ifrågakvarande präster, synes frågan om behovets styrka givetvis kunna vara föremål för olika meningar.

Kyrkofondskommittén har ansett, att krigstidstillägget och krigstidshjälpen åt prästerna borde följa samma grunder som motsvarande förmåner för statstjänarna, även i fråga om beloppens storlek. Kommittén torde följaktligen hava varit av den mening, att behovets styrka är densamma hos prästerskapet som hos de i statens tjänst anställda befattningshavarna.

Man får emellertid vid bedömandet av detta spørsmål ej förbise, att i löneavseende full jämnställdhet icke råder mellan prästerna och statens befattningshavare, beroende på de naturaförmåner, prästerskapet åtnjuter.

Detta förhållande har ock beaktats av de sakkunniga, som till behandling upptagit frågan, huruvida berörda naturaförmåner kunna anses vara av sådan betydelse för prästernas ekonomi, att krigstidstillägget och krigstidshjälpen åt dem böra erhålla mindre omfattning än motsvarande förmåner för statstjänstemännen. Härvid avses dock endast understöd för tiden efter ecklesiastikåret 1917—1918. Vad beträffar det krigstidstillägg och den krigstidshjälp, som för sagda ecklesiastikår skulle utgå till prästerna, har ej ifrågasatts annat, än att de skulle hava samma proportioner som statstjänarnas motsvarande understöd för år 1917. — De sakkunniga komma till det resultatet, att naturaförmånerna visserligen äro prästerna till gagn men ej i den grad, att det kan anses påkallat att giva krigstidstillägget och krigstidshjälpen åt prästerna för tiden efter ecklesiastikåret 1917—1918 mindre dimensioner än det motsvarande understöd, som för år 1918 i propositionen nr 10 av Kungl. Maj:t föreslagits i fråga om statens befattningshavare.

Vid den tidpunkt, då de sakkunniga hade att behandla detta ämne, förelåg ännu icke riksdagens beslut med anledning av nämnda proposition. Det beslut, riksdagen sedermera fattat rörande krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst, innebär emellertid, såsom bekant, en icke oväsentlig höjning av de av Kungl. Maj:t föreslagna beloppen. Frågan är då, om jämväl för prästerskapets del en motsvarande ökning bör ske.

Då det gäller att bestämma måttet av det krigstidstillägg och den krigstidshjälp, som må tillkomma prästerskapet för ecklesiastikåret 1918—1919, har jag funnit mig böra stanna vid att tillstyrka, att krigstidstillägget och krigstidshjälpen för sagda ecklesiastikår måtte utgå enligt de grunder i tillämpliga delar, som i propositionen nr 10 till innevarande års riksdag utstakats för motsvarande understöd åt befattningshavare i statstjänst, d. v. s., i korthet uttryckt, krigstidstillägg: 200 kronor jämte 30 procent av avlöningen, maximum 1,700 kronor; krigstidshjälp enligt kungörelsen den 29 maj 1917 med 50 procent förhöjning jämte utsträckning till löntagare med högst 4,000 kronors taxerad inkomst.

Då jag sålunda förordar ett lägre understöd åt ifrågavarande präster än det, som enligt förenämnda riksdagsbeslut skall tillkomma statstjänstemännen, gör jag det i främsta rummet av det skälet, att, såsom av det följande kommer att framgå, kyrkofondskommittén vid sina beräkningar rörande kyrkofondens förmåga att deltaga i kostnaderna för utgörandet av krigstidsunderstöd åt prästerna i nyreglerade pastorat utgått från att krigstidstillägget och krigstidshjälpen åt prästerskapet för ecklesiastikåret 1918—1919 skulle bliva av samma storlek, som i förberörda proposition

föreslagits i fråga om statens befattningshavare. Någon utredning, som gör det möjligt att med tillförlitlighet bedöma fondens bärighet för det fall, att prästerskapets krigstidstillägg och krigstidshjälp för ecklesiastikåret 1918—1919 erhöles samma dimensioner som det av riksdagen i år beslutade krigstidsunderstödet åt statens befattningshavare, föreligger däremot icke. I saknad av sådan utredning synes det mig icke tillrådligt att giva krigstidstillägget och krigstidshjälpen åt prästerna i de nyreglerade pastoraten för ecklesiastikåret 1918—1919 större omfång, än jag här förordat.

Den olikställighet mellan prästerskapet och statstjänarna, som härigenom skulle uppstå i fråga om krigstidsunderstödet omfattning, synes mig även ur rent sakliga synpunkter kunna försvaras. De naturaförmåner i form av bostad och bränsle in natura, som prästerskapet i stor utsträckning åtnjuter, bidraga givetvis till en ej oväsentlig lindring i dyrtidens tryck. Ävenledes lär det ej kunna bestridas, att de tjänstbarheter, som i en mängd fall tillförsäkrats prästerna i arrendekontrakten, i någon mån bidraga att göra kristiden mindre kännbar för prästerna än för de i statens tjänst anställda befattningshavarna. Jag anser därför, att, vad angår tiden efter ecklesiastikåret 1917—1918, man rättvisligen med avseende på storleken bör göra någon skillnad mellan det krigstidstillägg och den krigstidshjälp, statens befattningshavare erhålla, och det motsvarande understöd, varav prästerna må komma i åtnjutande. För att bedöma huru långt man härvid bör gå, hade det väl varit önskligt, att en mera ingående undersökning rörande värdet av prästerskapets naturaförmåner förelegat. Då emellertid en dylik undersökning med säkerhet skulle hava dragit ut på tiden, så att ärendet icke kunnat framläggas för den nu samlade riksdagen, har jag nödgats avstå därifrån. Såsom frågan nu ligger, synes det mig, som om den av mig förordade reducering av prästernas krigstidstillägg och krigstidshjälp i förhållande till statstjänarnas — även om den av förut angivna skäl ej grundar sig på någon matematisk uppskattning av ifrågavarande förmånens värde — likväl av såväl praktiska skäl som ur billighetssynpunkt vore efter omständigheterna tillfredsställande. Kvarstår behovet av krigstidstillägg och krigstidshjälp för prästerna jämväl för tiden efter ecklesiastikåret 1918—1919, måste givetvis, liksom i fråga om statens befattningshavare, för varje år tagas under omprövning, vilket mått understödet för det året skäligen bör erhålla.»

I fråga om sättet för utgörande av krigstidstillägg och krigstidshjälp åt prästerskapet i de nyreglerade pastoraten anför departementschefen följande:

»Såsom de sakkunniga påpekat, torde det från början hava varit Kungl. Maj:ts avsikt att, för den händelse det visade sig, att prästerskapet

i de nyreglerade pastoraten vore i behov av krigstidstillägg och krigstidshjälp, söka utverka, att kyrkofondens medel enbart finge för ändamålet tagas i anspråk. Då nu behovet för bemälda präster av dylikt understöd är klarlagt, men det, enligt de av kyrkofondskommittén verkställda, till synes med noggrannhet och förtänksamhet utförda beräkningarna, befunnits, att om kyrkofonden ensam finge vidkännas kostnaden för utgörande av krigstidstillägget och krigstidshjälpen, dess bestånd skulle kunna sättas i fara, kan jag icke annat än i likhet med de sakkunniga finna, att den utväg, som av kyrkofondskommittén föreslagits, nämligen ett fördelande av utgifterna för understödet mellan pastoraten och kyrkofonden enligt de i 19 och 21 §§ löneruleringslagen angivna grunder, måste tillgripas.

Betydelsen av att kyrkofondens kapital bibehålles oförminskat, särskilt under nu rådande osäkra förhållanden på det ekonomiska området, torde man icke från något i förhållandena insatt håll vilja bestrida. Likaledes synes enighet kunna råda därom, att, då enligt den i 1910 års lagstiftning fastslagna principen varje pastorat har att i främsta rummet själv svara för avlöandet av sitt prästerskap, det är en konsekvent utveckling av denna princip, att pastoraten i första hand även ikläda sig kostnaden för det krigstidstillägg och den krigstidshjälp, som med nödvändighet erfordras för att prästerna må finna den »anständiga bärgning», varom 1 § i löneruleringslagen talar, detta dock naturligtvis under den förutsättningen, att pastoratens bidragsskyldighet hålles inom de gränser, som i löneruleringslagen angivits, d. v. s. ej utsträcker utöver de stadgade 6 öre för varje helt eller påbörjat tiotal kronor av pastoratets hela inkomstbelopp.

Inom de bärkraftigaste kommunerna — särskilt städerna — lärar hittills utdebiteringen till prästerskapets avlöning i regel icke ens hava nått upp till de 3 öre, som församlingarna i första hand skola tillskjuta för ändamålet. Dessa kommuner skulle då själva vidkännas hela utgiften för krigstidstillägget och krigstidshjälpen. För de svagare kommunernas del åter komme kostnaden att till större delen eller helt och hållet falla på kyrkofonden. Denna skulle, enligt vad kommittén beräknat med utgångspunkt från förhållandena vid tiden för den nya lönerulerings fullständiga genomförande, komma att bära mera än två tredjedelar av krigstidstillägget och krigstidshjälpen, under det att mindre än en tredjedel därav skulle utgöras av pastoraten.

Jag finner mig alltså böra biträda vad kyrkofondskommittén härutinnan föreslagit.»

Angående för ändamålet erforderliga lag- och författningsbestämmelser anför departementschefen huvudsakligen följande:

»Det extra ordinarie prästerskapets behov av krigstidstillägg (dock med undantag för de ständiga adjunkterna) torde Kungl. Maj:t vara oförhindrad att, på sätt kyrkofondskommittén framhållit, tillgodose med stöd av 6 § 7 mom. i lagen om kyrkofond den 9 december 1910, jämförd med 12 § löneregleringslagen.

Vad åter angår krigstidshjälp åt nyssberörda extra ordinarie präster samt krigstidstillägg och krigstidshjälp åt ordinarie präster och ständiga adjunkter ävensom krigstidsunderstöd åt präster med emeritilöner erfordras för att, i enlighet med vad förut sagts, tillförbinda pastoraten att deltaga i bestridandet av ifrågavarande lönetillägg och för att kyrkofondens medel må kunna, på sätt föreslagits, för ändamålet tagas i anspråk, stiftandet av nya lagbestämmelser, innebärande ändringar i lagen om reglering av prästerskapets avlöning och lagen om kyrkofond, båda av den 9 december 1910, och skola härvid medverka såväl riksdag som kyrkomöte.

Jag har förut varit i tillfälle att framhålla, hurusom för varje år en prövning av prästernas behov av krigstidstillägg och krigstidshjälp och av styrkan av detta behov måste äga rum. För undvikande av årliga kyrkomöten, som skulle bli en följd av nödvändigheten att varje år företaga en dylik prövning, hava kyrkofondskommittén och de sakkunniga föreslagit, att riksdag och kyrkomöte skulle lämna ett generellt bemyndigande åt Kungl. Maj:t att efter enahanda eller liknande grunder, som av riksdagen godkännas med avseende på krigstidsunderstöd åt statstjänarna, tilldela dylikt understöd åt prästerna. Därmed skulle således den egentliga prövningen av behovet läggas i Kungl. Maj:ts händer och Kungl. Maj:t äga att i överensstämmelse eller huvudsaklig överensstämmelse med av riksdagen för krigstidsunderstöd åt statstjänare beslutade grunder meddela de närmare bestämmelser, enligt vilka krigstidstillägget och krigstidshjälpen åt prästerna skulle utgå.

I likhet med kommittén och de sakkunniga finner jag det önskligt, att årliga kyrkomöten icke för ändamålet behöva hållas. Detta önskemål synes ju och vunnet genom lagbestämmelser av det föreslagna innehållet. Däremot kan jag icke biträda förslaget att åt Kungl. Maj:t ensam överlåta omförmälda prövningsrätt med avseende å behovet för prästerna av krigstidstillägg och krigstidshjälp eller, i enlighet med innebörden i de sakkunnigas förslag, fastställandet inom vissa gränser av de grunder, efter vilka krigstidstillägget och krigstidshjälpen till prästerna skola utgå. Då jämlikt av Kungl. Maj:t den 15 mars 1918 meddelat beslut allmänt kyrkomöte skall under år 1918 sammanträda å dag, som Kungl. Maj:t framdeles bestämmer, böra de allmänna grunderna för det krigstidsunderstöd, som må komma att utgå för ecklesiastikåren 1917—1918 och 1918—1919,

föreläggas såväl riksdagen som kyrkomötet till granskning och godkännande. För tiden efter ecklesiastikåret 1918—1919 anser jag det ur alla synpunkter lämpligast, att ett enhetligt förfarande iakttagas med avseende å samtliga krigstidsunderstöd, så att, jämväl när det gäller krigstidstillägg och krigstidshjälp åt prästerna, åt riksdagen förbehålles att efter prövning av behovet av dylikt understöd bestämma grunderna för understödets utgående. Kungl. Maj:t bör det i varje fall tillkomma att utfärda de närmare föreskrifter, som må tarvas för tillämpning av beslut om dylikt understöd.

Därest den ifrågasatta lagen och de av mig i det föregående förordade principer för krigstidsunderstödet utgående vinna Kungl. Maj:ts samt riksdagens och kyrkomötets godkännande, torde sedermera böra av Kungl. Maj:t utfärdas dels en särskild kungörelse om krigstidstillägg och krigstidshjälp för ecklesiastikåren 1917—1918 och 1918—1919 åt de präster, varom här är fråga, innefattande närmare föreskrifter i enlighet med nämnda principer rörande sådant krigstidsunderstöds utgående, dels ock de övriga författningar, som i ämnet kunna finnas erforderliga.»

Utskottet är ense med Kungl. Maj:t om behovet av krigstidsunderstöd åt här ifrågavarande präster. Vid granskning av det framlagda lagförslaget har utskottet icke funnit skäl till anmärkning mot detsamma. Ifråga om grunderna för krigstidstilläggets och krigstidshjälpens utgående för ecklesiastikåren 1917—1918 och 1918—1919 anser utskottet sig på de av departementschefen anförda skälen böra tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet får alltså hemställa,

att ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 3 maj 1918.

På utskottets vägnar:

PHILIP KLINGSPOR.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
 av första kammaren: herrar greve *Klingspor*, *Nyström**), *Berglund*, friherre *Beck-Friis*, *Rosén*, *Fagerlin*, *Wavrinsky* och *Jeansson* *), samt
 av andra kammaren: herrar *Bärg* i Katrineholm, *Olsson* i See, *Leander*, *Carlsson* i Solberga, *Magnusson* i Skövde*) och *Eriksson* i Stockholm.

*) Har icke deltagit i utlåtandets justering.